

PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS,

annettu 9 päivänä lokakuuta 2012,

unionin Portugalille myöntämästä rahoitustuesta annetun täytäntöönpanopäätöksen 2011/344/EU muuttamisesta
(2012/658/EU)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan rahoituksenvakautusmekanismien perustamisesta 11 päivänä toukokuuta 2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 407/2010 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 3 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio on tarkastellut neuvoston täytäntöönpanopäätöksen 2011/344/EU ⁽²⁾ 3 artiklan 9 kohdan mukaisesti yhdessä Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja Euroopan keskuspankin (EKP) kanssa viidettä kertaa Portugalin viranomaisten edistymistä talous- ja rahoitussopeutusohjelman, jäljempänä 'ohjelma', mukaisten sovittujen toimenpiteiden toteutuksessa ja sovittujen toimenpiteiden tehokkuutta sekä taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia.
- (2) Portugalin talouden tasapainottaminen edistyy odotettua nopeammin. Reaalinen bruttokansantuote (BKT) supistui vuoden 2012 toisella neljänneksellä huomattavasti eli 1,2 prosenttia vuosineljänneksellä ensimmäisen vuosineljänneksen nollakasvun jälkeen. Koko vuoden osalta talouden taantumien ennustetaan pysyttelevän muuttumattomana eli -3 prosentissa. Vaihtotaseen alijäämä pienenee ennakoitua nopeammin; se supistuu vuonna 2012 vain kahden vuoden takaisesta liki 10 prosentista 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tämän sopeutuksen taustalla on hyvin vetävä vienti ja tuonnin nopea väheneminen. Tulevaisuudessa taloudellisessa toiminnassa näkyy ulkoisen kysynnän aikaansaaman kannustimen vähenemisen ja julkisen talouden uusien vakauttamistoimien vaikutus. Sen vuoksi BKT:n kasvua on tarkistettu alaspäin noin yhdellä prosenttiyksiköllä eli noin -1 prosenttiin vuonna 2013 ja noin +1 prosenttiin vuonna 2014.
- (3) Heinäkuuhun asti ulottuvien tietojen mukaan vuoden 2012 julkisen talouden poikkeama olisi 1¾ prosenttia

suhteessa BKT:hen julkisen talouden suunnitelmiin verrattuna huolimatta siitä, että talousarviota on toteutettu menopuolella tiukasti. Vaikka ennustettua nopeampi sopeutus kotimaisesta kysynnästä kohti vientiä on tervetullutta, se vaikuttaa talousarvion toteutukseen kahdella tavalla. Ensinnäkin kaikkein kielteisimmät vaikutukset näkyvät paljon työvoimaa tarvitsevilla kotimaan sektoreilla, kuten rakennusalaalla, ja tästä seuraava työttömyyden kasvu raskaita sosiaaliturvamäärärahoja. Toiseksi tuotannon ja kulutuksen kyky tuottaa veroja on hiipumassa, mikä vähentää huomattavasti tuloja. Kasvun osatekijöiden vaikutusta tuloihin lisäävät luokkien sisäiset siirtymät korkeammin verotettavista hyödykkeistä, kuten kestokulutustavaroista, vähemmän verotettaviin kertakulutustavaroihin. Lisäksi negatiivinen veroprogressio lisää välittömän verotuksen heikkoutta, kun aleneviin tuloihin sovelletaan pienempiä verokantoja ja voitoista saatavat verotulot vähenevät. Sen sijaan menot ovat kehittyneet kaiken kaikkiaan suunnitelmien mukaisesti, ja palkansaajakorvauksissa on jopa saavutettu budjetoitua suurempia säästöjä. Talousarvion toteutusta edistävät myös ennakoitua alemmat koronmaksut ja unionin rakennerahastojen uudelleenohjelmointi. Vaikka eräät kertaluonteiset tekijät saattavat supistaa poikkeaman noin ¾ prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2012, vuosille 2013 ja 2014 siirtyisi vielä huomattava, noin 1½ prosenttia suhteessa BKT:hen oleva poikkeama, minkä vuoksi julkisen talouden ohjelman vuosien 2012–2014 tavoitteita olisi mahdoton saavuttaa.

- (4) Suuren tulovajeen ja heikompien kasvunäkymien vuoksi alijäämätavoitteiksi on tarkistuksen jälkeen vahvistettu BKT:hen suhteutettuna 5,0 prosenttia vuonna 2012, 4,5 prosenttia vuonna 2013 ja 2,5 prosenttia vuonna 2014. Koska hallitus ei arvioiden mukaan kykene olennaisin osin vaikuttamaan poikkeamaan julkisen talouden tavoitteista, vaikuttaa asianmukaiselta tarkistaa tavoitteita, jotta osa vajeesta voitaisiin ottaa niissä huomioon. Myös tarkistettujen tavoitteiden perusteella on tarpeen toteuttaa huomattavia vakauttamistoimia, joiden vaikutus on BKT:hen suhteutettuna 3 prosenttia vuonna 2013 ja 1¾ prosenttia vuonna 2014. Ohjelman uskottavuuden ylläpitämiseksi sopeutusta on jossain määrin aikaistettava.
- (5) Tarkistettuja julkisen talouden tavoitteita tuetaan monenlaisilla meno- ja tulopuolen rakenteellisilla toimenpiteillä.

⁽¹⁾ EUVL L 118, 12.5.2010, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 159, 17.6.2011, s. 88.

Jotta 5 prosenttia suhteessa BKT:hen oleva tavoite saavutettaisiin vuonna 2012, olisi silti toteutettava toimenpiteitä, joiden vaikutus on ¼ prosenttia suhteessa BKT:hen. Näihin toimenpiteisiin sisältyy muun muassa menojäädytyksiä ja joidenkin vuodeksi 2013 suunniteltujen toimenpiteiden aikaistaminen. Jotta 4,5 prosenttia suhteessa BKT:hen oleva tavoite saavutettaisiin vuonna 2013, talousarvioon olisi sisällytettävä vakauttamistoimenpiteitä, joiden vaikutus on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näihin toimenpiteisiin kuuluu palkkamenojen karsiminen entisestään pääasiassa vähentämällä julkisen sektorin työpaikkojen määrää, väliuotekäytön vähentäminen, sosiaalisten tulonsiirtojen leikkaus, terveydenhuoltoalan uudet rationalisointitoimet, pääoman muodostukseen liittyvien menojen supistaminen sekä tulojen lisääminen henkilötuloveron uudistuksella yksinkertaistamalla verorakennetta, laajentamalla veropohjaa siten, että joitakin veroetuksia poistetaan, korottamalla keskimääräistä verokantaa progressiivisuutta parantavalla tavalla, laajentamalla veropohjaa yhtiötuloverotuksessa poistamalla korkovähennykset, korottamalla valmisteveroja ja muuttamalla kiinteistöverotusta. Jotta 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen oleva julkisen talouden tavoite saavutettaisiin vuonna 2014, menoleikkausten (4 miljardia euroa kahdena vuotena) määrittämiseksi on käynnistetty menojen kattava arviointi.

- (6) Hallituksen menot on tarkoitus saada kuriin ottamalla käyttöön erilaisia välineitä. Uusi sitoumusten valvontajärjestelmä on täytäntöönpanovaiheessa, mutta uusien maksurästien syntyminen ehkäisemiseksi on vielä varmistettava sen täysimääräinen noudattaminen. Julkisen talouden pirstaleisuutta olisi vähennettävä, ja paljon kustannuksia aiheuttavaa tehottomuutta torjutaan monenlaisia toimenpiteitä toteuttamalla. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa valtion omistamien yritysten tappioiden hillitseminen, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien neuvottelemisen uudelleen ja lisäsäästöjen aikaansaaminen terveydenhuoltoalalla.
- (7) Komission nykyisten ennusteiden mukaan BKT:n nimelliskasvu (-1,0 % vuonna 2011, -2,7 % vuonna 2012, 0,3 % vuonna 2013 ja 2,2 % vuonna 2014) ja julkisen talouden tarkistettut tavoitteet johtavat siihen, että velka suhteessa BKT:hen kehittyi seuraavasti: 107,8 prosenttia vuonna 2011, 119,1 prosenttia vuonna 2012, 123,7 prosenttia vuonna 2013 ja 123,6 prosenttia vuonna 2014. Velka suhteessa BKT:hen vakaantuisi tämän mukaisesti alle 124 prosenttiin ja kääntyisi laskuun vuonna 2014 olettaen, että alijäämää saadaan edelleen supistettua. Velkadynamiikkaan vaikuttavat useat talousarvion ulkopuoliset rahoitustoimet, kuten huomattavat rahoitusomaisuuden hankintatoimet, erityisesti pankkien pääomapohjan mahdollinen vahvistaminen ja valtion omistamien yritysten rahoitustoimet, sekä erot kertyneiden ja maksettujen korkojen välillä.
- (8) Pankkijärjestelmän likviditeetti ja vakavaraisuutta koskevat edellytykset ovat kohentuneet neljännen tarkastelun jälkeen sen vuoksi, että velkavipua puretaan parhailaan,

eurojärjestelmästä on myönnetty poikkeuksellista likviditeettitukea ja pääomaa on yli 7 miljardia euroa enemmän. Pankit esittivät tarkistettua rahoitus- ja pääomasuunnitelmaansa (4. tarkistus). Vaikka pankit ovat hieman aiempaa pessimistisempiä talletusten kasvun suhteen, ne kaikki uskovat saavuttavansa lainojen suhdetta talletuksiin koskevan ohjeellisen tavoitteen (120 %) viimeistään vuonna 2014. Erityisiä talouspoliittisia ehtoja koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan, jäljempänä 'yhteisymmärryspöytäkirja', täytäntöönpano edistyy rahoitusalan osalta kaiken kaikkiaan rahoitusvakauden säilyttämiseksi asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Joissakin pankeissa tarvitaan vielä jonkin verran toimia, jotta ne saavuttaisivat Portugalin keskuspankin tavoitteen, jonka mukaan rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen suhdeluku (Core tier 1) on vuoden 2012 lopussa 10 prosenttia.

- (9) Kilpailukyvyyn parantamista, työllisyyden edistämistä ja kasvupotentiaalin lujittamista koskevien uudistusten täytäntöönpano edistyy pääosin tyydyttävästi. Tarkistettu työlaki tuli voimaan elokuussa 2012. Irtsanomiskorvauksia ja työehtosopimusneuvotteluja koskevia merkittäviä lisä uudistuksia on tarkoitus tehdä syyskuun 2012 loppuun mennessä. Portugalin hallitus on hiljattain hyväksynyt aktiivisia työmarkkinapolitiikkoja, joiden tavoitteena on parantaa julkisten työvoimapalvelujen toimintaa, tukea työpaikkojen syntyä, lisätä aktivointia ja tarjota tehokkaampia koulutusmahdollisuuksia. Oikeuslaitoksen uudistukset siviiliprosessin ja tuomioistuinten organisaation aloilla edistyvät hyvin, mikä nopeuttaa tulevaisuudessa siviili- ja kauppa-oikeudellisten riita-asioiden käsittelyä ja auttaa purkamaan tuomioistuihin kertynyttä ruuhkaa. Ammattipätevyyden tunnustamista koskevien puitteiden parantamiseksi on toteutettu toimia hyväksymällä muutoksia lakiin, jolla ammattipätevyyden tunnustamisesta 7 päivänä syyskuuta 2005 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY⁽¹⁾ saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä; lisäksi Portugalin hallitus on hyväksynyt lakiehdotuksen, jolla pyritään parantamaan erittäin tiukasti säänneltyjen ammattien toimintaa. Palveluista sisämarkkinoilla 12 päivänä joulukuuta 2006 annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY⁽²⁾ täytäntöönpano on edistynyt tasaista tahtia alakohtaisen lainsäädännön osalta; tähän lainsäädäntöön vielä tarvittavat muutokset on tarkoitus hyväksyä vuoden 2012 loppuun mennessä. Hankkeita, joiden toteuttamiseen ei tarvita lupaa, koskevan aloitteen täytäntöönpanossa ja direktiivissä 2006/123/EY säädettyjen keskitettyjen asiointipisteiden perustamisessa tarvitaan vielä lisäponnisteluja hallinnollisen rasitteen vähentämiseksi. Pienten ja keski suurten yritysten (pk-yritykset) rahoituksen saannin helpottamiseksi Portugalin hallitus on sitoutunut tarvittaessa toteuttamaan monia lisätoimia, pk-yritysten vientisuuntautuneisuutta lujittavat mekanismit mukaan luettuina.
- (10) Portugali laatii tärkeimpiä kansallisia sääntelyviranomaisia koskevan riippumattoman raportin perusteella puitelain,

(1) EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22.

(2) EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36.

jolla suojellaan julkista etua ja tehostetaan markkinoiden toimintaa. Puitelaki takaa sääntelyviranomaisten itsenäisyyden sekä taloudellisen ja hallinnollisen riippumattomuuden niiden hoitaessa tehtäviään unionin oikeuden mukaisesti. Puitelaki myös tehostaa kilpailuviranomaisen toimintaa kilpailusääntöjen noudattamisen valvonnassa, minkä ansiosta se tukee ja täydentää äskettäin hyväksytyyn kilpailulain vaikutusta.

- (11) Yhteisymmärryspöytäkirjan viidenteen tarkistukseen sisältyy kokonainen kohta, jossa käsitellään yritysystävällisen lupaympäristön edistämistä ja vahvistetaan joihinkin merkittäviin oikeudellisiin välineisiin (muun muassa lupajärjestelyt, jotka liittyvät ympäristöön, aluesuunnitteluun, teollisuuteen, kauppaan ja matkailuun) tehtävien tarkistusten yksityiskohtaisempi aikataulu ja erityiset välitavoitteet.
- (12) Tämä kehitys huomioon ottaen olisi täytäntöönpanopäätös 2011/344/EU muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan täytäntöönpanopäätöksen 2011/344/EU 3 artikla seuraavasti:

- 1) Korvataan 3 ja 4 kohta seuraavasti:

”3. Julkisen talouden alijäämä ei saa ylittää 5,9:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2011, 5,0:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2012, 4,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2013 eikä 2,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2014 liiallisia alijäämiä koskevaan menetelyyn liittyvien tarkistettujen vaatimusten mukaisesti. Tätä alijäämää laskettaessa huomioon ei oteta Portugalin hallituksen laatimaan rahoitusalan strategiaan sisältyvien pankkien tukitoimenpiteiden mahdollisia julkisen talouden kustannuksia. Vakautuksen on perustuttava laadukkaisiin pysyviin toimenpiteisiin ja vakautuksesta heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistuvan vaikutuksen minimointiin.

4. Portugalin on toteutettava 5–8 kohdassa mainitut toimenpiteet ennen kunkin kyseessä olevan vuoden loppua; vuosien 2011–2014 tarkat määräajat täsmennetään yhteisymmärryspöytäkirjassa. Portugalin on oltava valmiina hyväksymään uusia vakauttamistoimia alijäämän supistamiseksi alle 3 prosentin suhteessa BKT:hen viimeistään vuonna 2014, jos tavoitteista poiketaan.”

- 2) Korvataan 6–9 kohta seuraavasti:

”6. Portugalin on toteutettava seuraavat toimenpiteet vuoden 2012 aikana yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti:

- a) Julkisen talouden alijäämä ei saa ylittää 5,0:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2012. Portugalin on jatkettava julkisen talouden kehityksen tarkkaa seurantaa ja pantava täytäntöön politiikan lisämukautukset vuoden 2012 tavoitteen saavuttamiseksi. Tässä tarkoituksessa Portugalin on vuoden 2012 alijäämätavoitteen saavuttamisen varmistamiseksi jäädytettävä osa vuoden 2012 talousarviomäärärahoista, jotka on varattu vielä käynnistämättä oleviin investointihankkeisiin, korotettava

arvokiinteistöistä suoritettavia leimaveroja, korotettava sijoitustuloihin sovellettavia verokantoja, aikaistettava sosiaalietuuksiin vaikuttavien joidenkin vuoden 2013 talousarviotoimenpiteiden toteuttamista sekä toteutettava lisätoimenpiteitä säästöjen aikaansaamiseksi välituotekäytössä ja muiden tulojen kasvattamiseksi.

- b) Portugalin on pyrittävä vuonna 2012 vähentämään menoja vähintään 6,8 miljardilla eurolla, myös alentamalla julkisen sektorin palkkojen ja vähentämällä sen työpaikkoja, leikkaamalla eläkkeitä, toteuttamalla kattava keskuhallinnon uudelleenjärjestely, poistamalla päällekkäisyydet ja muunlaisen tehostommuuden, vähentämällä valtion omistamiin yrityksiin tehtäviä tulonsiirtoja, järjestelmällä uudelleen ja vähentämällä kuntien ja piirien lukumäärää, tekemällä leikkauksia koulutuksen ja terveydenhuollon aloilla, alentamalla alue- ja paikallisviranomaisille tehtäviä tulonsiirtoja sekä alentamalla pääomamenoja ja muita menoja ohjelman mukaisesti.
- c) Tulopuolella Portugalin on toteutettava toimenpiteitä, joiden kokonaisvaikutus on vähintään 3 miljardia euroa, myös laajentamalla alv-määräytymisperusteita vähentämällä vapautuksia ja tarkistamalla luettelot tavaroista ja palveluista, joihin sovelletaan alennettua, keskimääräistä ja korkeampaa kantaa, korottamalla valmisteveroja, laajentamalla veropohjaa yhtiö- ja henkilötuloverotuksessa vähentämällä verovähennyksiä ja erityisjärjestelmiä, varmistamalla eläkkeisiin ja ansiotuloihin sovellettavien henkilötuloverovähennysten lähentyminen ja muuttamalla kiinteistöverotusta vähentämällä vapautuksia huomattavasti. Näitä toimenpiteitä on täydennettävä toteuttamalla toimia veronkierron, petosten ja epävirallisen talouden torjumiseksi.
- d) Portugalin on jatkettava toimenpiteiden toteuttamista julkisen talouden hoidon lujittamiseksi. Sen on toteutettava uudessa julkisen talouden kehystä koskevassa laissa säädetyt toimenpiteet, joihin sisältyy muun muassa keskipitkän aikavälin julkisen talouden kehysten laatiminen. Julkisen talouden kehystä paikallisella ja alueellisella tasolla on lujitettava huomattavasti erityisesti yhdenmukaistamalla asianomaisia rahoituslakeja julkisen talouden kehystä koskevan lain vaatimuksia vastaaviksi. Portugalin on tehostettava julkista taloutta koskevaa raportointia ja seurantaa sekä lujitettava talousarvion toteutukseen liittyviä sääntöjä ja menettelyjä. Portugalin hallituksen on sovellettava strategiaa maksurästien toteutukseksi ja niiden hoitamiseksi ja tehostettava sitoumusten valvontaa koskevan lain täytäntöönpanoa uusien maksurästien syntymisen estämiseksi. Portugalin on pantava täytäntöön uusi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia koskeva oikeudellinen ja institutionaalinen kehys. Yhtään julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta ei saa käynnistää ennen kuin uusi kehys on täysin valmis. Kansainvälisen tarkastusyrityksen toteuttaman tutkimuksen perusteella Portugalin on huomattavaa julkisen talouden etua saadakseen, velkataakan minimoidakseen ja hallituksen sitoumusten kestävän vähenemisen varmistamiseksi laadittava yksityiskohtainen strateginen suunnitelma, joka on täysin sopusoinnissa voimassa olevan unionin

- lainsäädännön ja julkisia hankintoja koskevan lain kanssa. Portugalin on annettava laki, jolla säännellään valtion omistamien yritysten perustamista ja toimintaa keskus-, alue- ja paikallishallinnon tasolla.
- e) Portugalin on sovellettava uutta lainsäädäntöä paikallishallinnon yksikköjen uudelleenorganisoinniseksi ja niiden lukumäärän vähentämiseksi huomattavasti. Muutosten on tultava voimaan seuraavan paikallisvaalikauden alussa. Lisäksi Portugalin on lisättävä julkisen sektorin toiminnan tehostamiseksi vähentämällä yksiköitä ja parantamalla tehtävänjakoa kaikilla hallitustasoilla.
- f) Portugalin on syvennettävä tulojen hallinnointia koskevaa uudistusta vahvistamalla vero- ja tullihallinnon "Autoridade Tributária e Aduaneira" ja sosiaaliturva-alan tulojen keräämisestä vastaavien yksiköiden välisiä yhteyksiä, vähentämällä kunnallisten virastojen lukumäärää ja poistamalla verotuksen muutoksenhakujärjestelmän pulonkaulat.
- g) Portugalin on pantava täytäntöön rahoitusjärjestely Madeiran autonomisen alueen kanssa.
- h) Portugalin on toteutettava toimenpiteitä, joilla parannetaan valtion omistamien yritysten tehokkuutta ja kestävyttä keskus-, alue- ja paikallishallinnon tasolla. Portugalin on tarkasteltava mahdollisuuksia hallita valtion omistamien yritysten – Portugalin tasavallan omaisuudenhoitoyhtiö Parública mukaan luettuna – raskasta velkataakkaa ja varmistettava markkinaehtoisien rahoituksen paremmat saamisedellytykset. Portugalin on pyrittävä saavuttamaan alakohtainen operationaalinen tasapaino viimeistään vuoden 2012 lopussa.
- i) Portugalin on jatkettava yksityistämishojelman toteuttamista. Caixa Geral Depósitos -pankin vakuutustoimintojen (Caixa Seguros) suoraan tapahtuva myynti on jo käynnissä.
- j) Portugalin hallituksen on esitettävä Portugalin parlamentille lainsäädäntöluonnos, jolla irtisanomiskorvaukset yhdenmukaistetaan unionin keskiarvon mukaiseksi 8–12 päiväksi kultakin työssäolovuodelta ja jolla perustetaan rahasto irtisanomiskorvauksia varten.
- k) Makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi Portugalin on edistettävä työpaikkojen luomista tukevaa ja yritysten kilpailukykyä parantavaa palkkakehitystä. Vähimmäispalkkoja voidaan korottaa ohjelmakauden aikana vain, jos se voidaan perustella talouden ja työmarkkinoiden kehityksellä. Nykyisten palkkaneuvottelujärjestelmien puutteiden korjaamiseksi on toteutettava toimenpiteitä, joihin sisältyy lainsäädäntö työehtosopimusten laajentamiseen sovellettavien perusteiden ja menettelyjen määrittämiseksi uudelleen ja yrityskohtaisten sopimusten helppottamiseksi. Sitä ennen työehtosopimuksia ei saa laajentaa.
- l) Portugalin on tehostettava aktiivisia työmarkkinapolitiikkoja entisestään julkisten työvoimapolvelujen toiminnan parantamiseksi asiaa koskevan arvioinnin tulosten ja toimintasuunnitelman perusteella.
- m) Portugalin on pantava täytäntöön toimintasuunnitelmissa vahvistetut toimenpiteet, joilla parannetaan keskiasteen ja ammatillisen koulutuksen laatua.
- n) Tuomioistuinjärjestelmän toimintaa on parannettava toteuttamalla tuomioistuinjärjestelmän uudistamista koskevassa suunnitelmassa ehdotetut toimenpiteet ja soveltamalla kohdennettuja toimenpiteitä tuomioistuihin kertyneen käsittelyruuhkan purkamiseksi asteittain ja vaihtoehtoisten riitojenratkaisumenettelyjen edistämiseksi.
- o) Portugalin on jatkettava taloutensa avaamista kilpailulle. Portugalin hallituksen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei hallituksen toiminta luo esteitä pääoman vapaan liikkuvuuden tielle ja erityisesti huolehdittava, ettei Portugalin valtio tai mikään julkinen elin tee osakkeenomistajan ominaisuudessa sopimuksia, jotka voivat estää pääomien vapaata liikkuvuutta tai vaikuttaa yritysten liikkeenjohdolliseen määräysvaltaan. Asiantuntijapalvelujen toimintaa on edistettävä parantamalla ammatillisen pätevyden tunnustamista koskevia puitteita ja poistamalla säänneltyjä ammatteja koskevat tarpeettomat rajoitukset. Rakennus- ja kiinteistöalalla Portugalin on kevennettävä rajat ylittävien palvelujen tarjoajiin sovellettavia vaatimuksia ja tarkasteltava uudelleen palvelun tarjoajien sijoittautumisen tiellä olevia esteitä.
- p) Kilpailu- ja sääntelykehystä on parannettava. Portugalin on vahvistettava tärkeimpien kansallisten sääntelyviranomaisien riippumattomuutta, itsenäisyyttä ja hallintotapaa, pantava täytäntöön kilpailulaki kilpailusääntöjen täytäntöönpanon nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi, seurattava uusien oikeustapausten vireilletuloa ja raportoitava kilpailu-, sääntely- ja valvontakysymyksiä käsittelevien erityistuomioistuinten toiminnasta.
- q) Energia-alalla Portugalin on toteutettava toimenpiteitä, joilla helpotetaan pääsyä Iberian niemimaan kaasumarkkinoille ja edistetään niiden syntyä, ja toteutettava lisätoimia saattaakseen EU:n kolmannen energia-alan lainsäädäntöpakettin kokonaisuudessaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden, itsenäisyyden ja valtuuksien varmistamiseksi EU:n kolmannessa energia-alan lainsäädäntöpakettissa säädetyllä tavalla Portugalin on hyväksyttävä sääntelyviranomaisia koskevat uudet säännöt viimeistään vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä, kuten Euroopan komission, EKP:n ja IMF:n kanssa sovittiin heinäkuussa 2012, ja varmistettava, että ne tulevat voimaan ennen vuoden 2012 loppua hyvissä ajoin sähkö- ja kaasumarkkinoiden vapauttamisen kannalta. Portugalin on toteutettava toimenpiteitä tarkastellakseen uudelleen sähköntuotannon tuki- ja korvausjärjestelmiä. Portugalin on toteutettava toimenpiteitä liiallisten voittomarginaalien alentamiseksi ja liian alhaisista tariffeista aiheutuneen velan poistamiseksi viimeistään vuonna 2020 keskittymällä sähköntuotantotakuuta koskeviin korvausjärjestelmiin, erityisjärjestelmään (uusiutuvat energianlähteet, lukuun ottamatta niitä, joiden käyttöluvut myönnetään tarjouspyyntöjen perusteella, sekä sähkön ja lämmön yhteistuotanto) ja tavanomaiseen järjestelmään ("CMEC" ja "CAE").
- r) Muilla verkkotoimialoilla, erityisesti liikenteen, televiestinnän ja postipalvelujen alalla, Portugalin on toteutettava lisätoimenpiteitä kilpailun ja joustavuuden edistämiseksi.

- s) Portugalin on toteutettava monenlaisia toimenpiteitä aluesuunnitteluun, teollisuuteen, kauppaan ja matkailuun liittyvien lupajärjestelmien tehostamiseksi. Lisäksi Portugalin hallituksen on analysoitava suunniteltuja investointihankkeita koskevat lupahakemukset ja käsiteltävä ne pikaisesti, jos niiden käsittely tai niitä koskevan päätöksen tekeminen on kestänyt jo yli 12 kuukautta.
- t) Portugalin on laadittava toimintasuunnitelma, johon sisältyy toimenpiteitä, joilla helpotetaan yritysten, varsinkin pk-yritysten, rahoituksen saantia ja pääsyä vientimarkkinoille.
7. Portugalin on toteutettava seuraavat toimenpiteet vuoden 2013 aikana yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti:
- a) Julkisen talouden alijäämä ei saa ylittää 4,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2013. Vuoden 2013 talousarvioon on sisällytettävä pysyviä vakauttamistoimia, joiden vaikutus on vähintään 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, jotta julkisen talouden alijäämä saadaan supistettua 3 kohdassa tarkoitettua määrääjassa. Portugalin hallituksen on tarkasteltava mahdollisuuksia lisätä menojen vähentämisen painoarvoa vuoden 2013 koko vakauttamispaketissa sen varmistamiseksi, että julkisen talouden sopeutus kasvua tukevalla tavalla painottuu keskipitkällä aikavälillä menopuoleen. Mahdolliset täytäntöönpanoriskit huomioon ottaen Portugalin hallituksen on turvauduttava vuoden 2013 aikana varotoimenpiteisiin, jos tavoitteista lipsutaan.
- b) Talousarvioon on sisällytettävä tulopuolen toimenpiteitä, kuten henkilötuloveron uudistaminen yksinkertaistamalla verorakennetta, veropohjan laajentaminen poistamalla joitakin veroetuuksia ja keskimääräisen verokannan korottaminen progressiivisuutta parantavalla tavalla, veropohjan laajentaminen yhtiötuloverotuksessa, sijoitustuloihin sovellettavan verokannan korottaminen, valmisteverojen korottaminen ja kiinteistöverotuksen muutosten käyttöön ottaminen.
- c) Menopuolella vuoden 2013 talousarviossa on yksilöitävä toimenpiteitä, kuten menojen supistaminen keskushallinnossa sekä koulutuksen ja terveydenhuollon aloilla ja sosiaalietuuksien osalta, julkisten ja yksityisten sosiaalisten tulonsiirtojen ja tukien virtaviivaistaminen, alue- ja paikallisviranomaisille tehtävien tulonsiirtojen alentaminen, palkkamenojen vähentäminen vähentämällä vakinaista ja väliaikaista henkilöstöä ja ylityökorvausten pienentäminen sekä valtion omistamien yritysten toiminta- ja pääomamenojen leikkaaminen.
- d) Portugalin on saatava tuomioistuihin kertyneen ruuhkan purkaminen päätökseen.
- e) Portugalin on parannettava liiketoimintaympäristöä vähentämällä hallinnollista rasitetta sen avulla, että yksinkertaistamis uudistukset laajennetaan talouden kaikille aloille (keskitetyt asiointipisteet ja hankkeet, joiden toteuttamiseen ei tarvita lupaa). Erityisesti Portugalin on mukautettava keskitettyjen asiointipisteiden tarjoamia tietoja ja sisältöä palveluista sisämarkkinoilla 12 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY (*) ja ammattipätevyyden tunnustamisesta 7 päivänä syyskuuta 2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY (**) noudattamisen varmistamiseksi. Portugalin on helpotettava pk-yritysten luotonsaantia muun muassa kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16 päivänä helmikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU (***) täytäntöönpanon myötä.
- f) Portugalin on mukautettava keskitettyjen asiointipisteiden tarjoamia tietoja ja sisältöä 44:n muutetun sektorikohtaisen säännösten osalta palveludirektiivin noudattamisen varmistamiseksi ja mukautettava keskitettyjen asiointipisteiden tarjoamia tietoja ja sisältöä 13 sektorikohtaisen säännösten osalta direktiivin 2005/36/EY noudattamisen varmistamiseksi.
- g) Portugalin on jatkettava yksityistämishjelmansa täytäntöönpanoa; ohjelma on vuonna 2013 laajennettava myynnin tai käyttöoikeuden osalta yhteisymmärryspöytäkirjassa mainittujen yritysten ja omaisuusserien ohella uusiin yrityksiin ja omaisuusseriin.
8. Julkisen talouden alijäämä ei saa ylittää 2,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2014. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Portugalin on noudatettava kattavaa menojen supistamista koskevaa suunnitelmaa, jonka vaikutus vuosina 2014–2015 on noin 4 miljardia euroa. Jotta olisi mahdollista tämentää uudet säästölähteet, menoja on arvioitava kuudennen tarkastelun yhteydessä kattavasti ja kaikki toimenpiteet on täsmennettävä viimeistään helmikuussa 2013. Vuosien 2014–2015 julkisen talouden vakauttamissuunnitelmat on määritettävä kaikilta osin vuoden 2013 vakausohjelmassa.
9. Luottamuksen palauttamiseksi rahoitussektoriin Portugalin on pyrittävä säilyttämään pankkisektorin riittävä pääomapohja ja huolehdittava asianmukaisesta velkavivun purkamisesta. Tältä osin Portugalin on rahoitusvakauden säilyttämiseksi pantava täytäntöön Portugalin pankkisektoria koskeva strategia, josta on sovittu komission, EKP:n ja IMF:n kanssa. Portugalin on erityisesti
- a) kehotettava pankkeja lujittamaan vakuuspuskurejaan keskeisiltä perustalta;
- b) varmistettava, että pankit saavuttavat vuoden 2012 loppuun mennessä ohjelman mukaisen tavoitteensa, jonka mukaan rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen suhdeluku (Core tier 1) on 10 prosenttia;
- c) varmistettava tasapainoinen ja järjestynyt velkavivun purkaminen pankkisektorille, mikä on keskeisen tärkeää rahoituksen epätasapainon pysyväksi poistamiseksi. Pankkien rahoitussuunnitelmissa tavoitteena on vuonna 2014 vähentää lainojen suhde talletuksiin ohjeelliseen arvoon, joka on noin 120 prosenttia, ja pienentää keskipitkällä aikavälillä riippuvuutta eurojärjestelmästä saatavasta rahoituksesta. Nämä rahoitussuunnitelmat on tarkistettava neljännesvuosittain;
- d) jatkettava CGD-pankin rationalisoimista;
- e) optimoitava BPN:stä kolmeen valtion omistamaan erillisyyhtiöön siirrettyjen omaisuusserien takaisin hankkiminen

ulkoistamalla omaisuudenhoito ammattimaiselle kolmannelle osapuolelle, joilla on valtuudet hankkia omaisuus-erät takaisin asteittain. Portugalin hallituksen on valittava omaisuudenhoitaja tarjouskilpailulla, johon on sisällyttävä riittävät kannustimet, joilla valtuutuksen mukainen takaisinhanke voidaan maksimoida ja toimintakustannukset minimoida. Portugalin hallituksen on varmistettava tytäryhtiöiden ja kahdessa muussa valtion omistamassa erillisyyhtiössä olevien omaisuuserien luovutus;

- f) yrityssektorin rahoitusvaihtoehtojen monipuolistamisen edistämiseksi esitettyjen alustavien ehdotusten perusteella kehitettävä ja arvioitava erilaisia vaihtoehtoja prioriteettien vahvistamiseksi. Portugalin hallituksen on arvioitava unionin sääntöjen mukaisten valtion tukemien vientiluototakuutusjärjestelyjen tehokkuutta asianmukaisten vientiä edistävien toimenpiteiden toteuttamiseksi;
- g) varmistettava kriisinratkaisurahaston rahoitusjärjestelyt alkuvaiheessa ja tämän jälkeen ensinnäkin hyväksymällä pankkien kriisinratkaisurahastoon maksamia rahoitusosuuksia koskeva asetus marraskuuhun 2012 mennessä ja toiseksi hyväksymällä pankkien määräaikaista erityisrahoitusosuuksia koskeva valvontailmoitus kuukautta myöhemmin sekä hyväksyttävä elvytysuunnitelmia koskevat valvontailmoitukset lokakuun 2012 loppuun mennessä, kriisinratkaisusuunnitelmia koskeva asetus marraskuun 2012 loppuun mennessä ja omaisuudenhoitoyhtiöiden perustamista ja toimintaa koskevat unionin kilpailusääntöjen mukaiset säännöt lokakuun 2012 loppuun mennessä.
- h) luotava kehys rahoituslaitoksia varten, jotta ne voivat toteuttaa kotitalouksien ja pk-yritysten luottojen uudelleen-

järjestelyjä tuomioistuinten ulkopuolella ja pantava täytäntöön toimintasuunnitelma, jolla lisätään suuren yleisön tietoisuutta rakenneuudistusvälineistä.

(*) EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36.

(**) EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22.

(***) EUVL L 48, 23.2.2011, s. 1.”

3) Lisätään kohta seuraavasti:

”10. Komissio antaa julkisen talouden, rahoitusmarkkinoiden ja rakenteiden uudistusta koskevaa jatkuvaa ohjausta ja neuvontaa sen varmistamiseksi, että ohjelman ehdot täytetään asianmukaisesti ja epätasapaino korjataan kestävästi. Komissio tarkastelee Portugalille annettavan tuen tarjoamassa kehyksessä yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa säännöllisesti toimenpiteiden tehokkuutta sekä taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ja suosittaa tarpeellisia korjaavia toimia, jotta voidaan edistää kasvua ja työpaikkojen luomista, turvata julkisen talouden tarvittava vakauttaminen sekä minimoida haitalliset yhteiskunnalliset vaikutukset, joista erityisesti Portugalin yhteiskunnan kaikkein heikoimmassa asemassa olevat voivat kärsiä.”

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Portugalin tasavallalle.

Tehty Luxemburgissa 9 päivänä lokakuuta 2012.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. D. MAVROYIANNIS